

Ülevaade füüsiliste isikute 2012. aasta tuludeklaratsioonide koondandmetest

1. Üldandmed

Maksu- ja Tolliametile esitati 2012. aasta eest kokku 564 985 tuludeklaratsiooni, mis on 3 532 tuludeklaratsiooni (0,6%) rohkem kui 2011. aastal. Esitatud deklaratsioonidest 15 % moodustasid ühisdeklaratsioonid.

Tuludeklaratsioonid aastate lõikes

Aasta	Deklaratsioone	Sh ühiseid	%	Sh e-deklaratsioone	%	Hõivatud isikuid
1999	394 907	108 972	28%	11 760	3%	503 879
2000	394 051	108 387	28%	36 488	9%	502 438
2001	403 511	98 380	24%	82 796	21%	501 891
2002	388 590	87 817	23%	138 186	36%	476 407
2003	431 593	80 178	19%	255 039	59%	511 771
2004	469 781	77 088	16%	353 473	75%	546 869
2005	502 175	77 094	15%	408 039	81%	579 269
2006	532 091	78 573	15 %	453 861	85 %	610 664
2007	556 553	82 173	15%	490 982	88 %	638 726
2008	583 453	87 495	15%	525 134	90%	670 948
2009	562 207	87 082	15%	514 403	92%	649 289
2010	544 752	82 907	15%	502 166	92 %	627 659
2011	561 453	82 092	15%	525 733	94%	643 545
2012	564 985	82 744	15%	533 080	94 %	647 729

Kokku puudutasid 2012. aasta eest esitatud tuludeklaratsioonid 647 729 inimest, mis moodustab 44,6 % Eesti elanikkonnast (seisuga 1. jaanuar 2013). Võrreldes 2011. aastaga deklareeris 2012. aasta eest oma tulusid 3 532 inimest rohkem, mis tähendab, et deklareerijate arv kasvas aastaga 0,6%.

Deklareerijate arvu kasv on seotud tööpuuduse vähenemisega, samuti maksumaksjate teadlikkusega, et kõik maailmatulud tuleb deklareerida. Jätakuvalt kasvas nende isikute arv, kes deklareerisid välistulusid, kui aasta tagasi oli kasv 20 %, siis tänava kasvas deklareerijate arv 16,2 %.

Ühisdeklaratsiooni esitanud inimeste arv jäi võrreldes eelmise aastaga samale tasemele. Samal ajal jätkus nende isikute arvu kasv, kelle tuludeklaratsiooni esitamise tulemusel ei saadud tulumaksu tagasi ega tekkinud kohustust ka seda juurde maksta. Kui 2009. aastal oli sellise tulemusega deklaratsioonide 77 626, 2010. aastal 91 049, 2011 aastal 99 997, siis 2012 aasta eest kasvas deklaratsioonide arv 107 446-ni, mis moodustab 19 % kõigist tuludeklareerijate arvust.

2013. aastal said Maksu- ja Tolliameti kliendid juba neljateistkümnendat korda esitada tuludeklaratsiooni ka elektroonilisel teel. Kokku esitati elektrooniliselt 533 080 tuludeklaratsiooni, mis moodustab 94% kõikidest sel aastal esitatud deklaratsioonidest. Kui kõikide esitatud deklaratsioonide arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 0,6 %, siis e-maksuameti/e-tolli kaudu esitatud deklaratsioonide arv kasvas 1,4%. Esimese ametliku tuludeklareerimise päeva, 15. veebruari õhtuks esitati 32% kõikidest e-deklaratsioonidest .

E-deklaratsiooni eelistatakse seetõttu, et korrektse deklaratsiooni esitamisel tagastatakse tulumaks juba 5 tööpäeva jooksul (2012. aasta eest tuludeklaratsiooni esitanutest 96% said tagastuse 5 tööpäeva

jooksul), samuti on see mugav eeltäidetud andmete olemasolu ja tagastatava/juurdemaksmisele kuuluva summa kohta saadava kohese info tõttu. Lisaks saab e-deklaratsiooni esitamisel infot ka muude nõuete kohta (nt kohtutäiturite nõuded, eelseisev maamaksu kohustus).

2013.aastal jätkas Maksu- ja Tolliamet täiendava meetmega üksikisikute õiguskuulekuse tõstmiseks, millega alustati aasta tagasi. Kui varem said kiire tulumaksutagastuse ainult need maksumaksjad, kes esitasid oma tuludeklaratsiooni elektroonselt ning deklaratsioon ei vajanud täiendavat kontrolli, siis ka tänava oli kriteerium natukene laiem. Ka 2013 aastal said kiire tulumaksu tagastuse need maksumaksjad, kes lisaks eelpool mainitule, esitasid oma 2011 aasta tuludeklaratsiooni õigeaegselt s.t. hiljemalt 31.03.2012 ning kes ei olnud maksuvõlglastel perioodil 15.02.2012 kuni 14.02.2013. Nii esitas oma 2012.aasta tuludeklaratsiooni õigeaegselt 6600 maksumaksjat, kes aasta tagasi ei teinud seda õigeaegselt. Füüsiliste isikute maksuvõlglaste arv jäi samale tasemele võrreldes eelmise aastaga, kui 2012.aasta 04.aprilli seisuga oli füüsilisest isikust maksuvõlglaste 40 000 isikut, siis 2013 oli samal ajal maksuvõlglaste füüsilisi isikuid sama palju.

Maksu- ja Tolliameti eesmärk on 2015. aastaks saavutada e-deklaratsioonide esitamise osakaaluks vähemalt 95%. Tuludeklaratsioonide esitamine interneti teel võimaldab Maksu- ja Tolliametil suunata mehaanilisele sisestamistöele kuluv ressurs kontrollimist vajavate deklaratsioonide töötlemisele. Sellest tulenevalt paraneb kontrolli kvaliteet ning tekib võimalus tagastada maksumaksjale enamastatud tulumaks kiiremini.

Sel aastal kuulus tulumaks tagastamisele 77,4% (eelmisel aastal 78,6%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel, juurdemaksmisele määrati tulumaksu 3,6% (eelmisel aastal 3,5%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel.

19% (eelmisel aastal 17,8%) esitatud deklaratsiooni alusel ei kuulunud tulumaksu ei tagastamisele ega juurdemääramisele. Deklaratsioonide arv, mille alusel ei kuulu ei juurde määramisele tulumaksu, ega ka tagastamisele kuuluvat tulumaksu on pidevas kasvus.

Tagastamisele kuuluv keskmine summa ühe deklaratsiooni kohta oli 223 eurot, mis on samas suurusjärgus kui aasta tagasi (226 eurot). Kuigi tulumaksuseaduse muudatustega vähenes 2012 maksimaalne summa kulutustele, mida sai maha arvata tuludest (eluasemelaenu intressid, koolituskulud ja annetused) 3196-lt eurolt 1920 euronni inimese kohta, ei mõjutanud see keskmist tagastatavat summat. Samuti on 2012 aastast piiratud kolmanda samba sissemaksid, senise 15 % tulude reeglile lisandus maksimaalne summa isiku kohta, mis on 6000 eurot. Ka see piirang ei mõjutanud keskmist tagastust.

Tulumaksu juurdemaksmise tulemusega deklaratsioonide arv kasvas eelmise aastaga võrreldes 478 deklaratsiooni võrra, keskmine juurdemaksmisele kuuluv summa oli 1037 eurot, mis on 263 eurot vähem kui aasta tagasi (2011. aastal 1300 eurot).

Kui vaadata saldot (tagastamisele kuuluv tulumaks miinus juurde määratud tulumaks) siis 2013 aastal tagastamisele kuuluv tulumaks ületas juurdemääramisele kuuluvat tulumaksu 76,3 miljoni euro võrra, 2012 aastal 74,1 miljoni euro võrra, 2011 aastal 78,7 miljoni euro võrra ning 2009 aastal 95,9 miljoni euro võrra.

Alates 2003. aastast tagastatakse tulumaksu ainult riigieelarve vahenditest.

Tagastamisele ja juurdemääramisele kuuluv tulumaks (1999-2012)

Tagastamisele				Juurdemääramisele		
Aasta	Arv	Summa (milj €)	Keskmine (€)	Arv	Summa (milj €)	Keskmine (€)
1999	325 176	23,2	71	25 957	8,8	340
2000	332 821	33,7	101	22 041	12,2	554
2001	340 694	42,8	126	19 747	11,0	557
2002	333 677	46,1	138	19 068	16,7	878
2003	365 594	50,7	139	19 093	20,4	1 067
2004	399 188	63,6	188	16 913	17,7	1 048
2005	423 384	67,7	160	19 577	49,1	2 507
2006	451 619	95,9	212	19 416	48,1	2 478
2007	475 890	112,5	236	22 285	47,2	2 118
2008	505 229	169,5	335	18 294	37,6	2 056
2009	467 242	111,8	239	17 339	16,0	920
2010	434 836	98,1	226	18 867	19,4	1 029
2011	441 528	100	226	19 928	25,9	1 300
2012	437 133	97,5	223	20 406	21,2	1 037

Tavapäraselt jäi tagastatav tulumaksusumma kõige sagedamini vahemikku 63.92-191.73 eurot (29,9% deklaratsioonidest, mille alusel kuulus tulumaks tagastamisele). Üle 6 319.16 euro tagastati enamasti tuludeklaratsiooni alusel (aasta tagasi oli neid 15).

Juurdemaksmisele kuuluv tulumaksusumma jäi kõige sagedamini vahemikku 10-31.96 eurot (24,2 % deklaratsioonidest). Üle 63 911.58 euro (miljoni krooni) kuulus tulumaksu juurdemaksmisele 26 (eelmisel aastal 39) tuludeklaratsiooni põhjal.

Alates 2010.aastast on juurde määratava summa alampiiriks 10 eurot (varem oli 3.19 eurot).

2. Deklareeritud tulud

Nullist suuremat tulu deklareeriti 96,6% esitatud deklaratsioonide puhul (tuluta deklaratsioone esitatakse näiteks edasikantavate kahjude deklareerimisel, samuti juhul, kui deklaratsioon esitatakse n-õ igaks juhuks). Kokku deklareeriti sel aastal tulu 5,7 miljardi euro ulatuses.

Keskmine deklareeritud aastane brutotulu (nullist suurema tuluga deklaratsiooni esitanud inimese kohta) oli enne mahaarvamiste tegemist 10 428 eurot, mis teeb kuu keskmiseks sissetulekuks 869 eurot. Aasta tagasi oli see summa 9 746 eurot aastas ehk 812 eurot kuus. Seega on brutotulu kasvanud võrreldes eelmise aastaga 7 %, eelmisel 2011.aastal võrreldes 2010 aastaga oli kasv 5,7%.

Deklareeritud tulud

	2011	2012	Kasv
Esitatud deklaratsioonid	561 453	564 985	0,6%
Tuluga deklaratsioonid	541 066	545 825	0,9%
Deklareeritud kogutulu, milj. €	5 273	5 692	7,9%
Tulu deklaratsiooni kohta, €	9 746	10 428	7,0%

Pärast 2010.aastat on märgata tulude suurenemist nii absoluutarvudes, kui ka ühe deklaratsiooni kohta.

Esitatud deklaratsioonidest ja deklareeritud tuludest piirkondade lõikes annab ülevaate järgmine tabel:

Deklaratsioonid ja tulud piirkonniti

Piirkond	Tuluga deklaratsioonide arv	Kogutulu (€)	Keskmine tulu kuus
Tallinn	182 244	2 115 426 257	998
Narva	20 343	158 268 095	672
Harju	71 104	884 855 343	1 067
Hiiu	4 134	36 112 421	755
Ida Viru	33 550	294 956 358	756
Jõgeva	13 292	105 080 435	687
Järva	14 691	124 013 321	733
Lääne	11 063	93 588 032	729
Lääne-Viru	25 692	213 165 265	719
Põlva	11 449	91 042 233	688
Pärnu	36 804	306 159 459	722
Rapla	15 772	140 196 646	769
Saare	14 810	124 720 600	727
Tartu	63 513	641 185 428	871
Valga	11 825	91 233 530	674
Viljandi	20 917	167 893 027	698
Võru	13 782	104 191 843	659

Keskmiseks tuluks ühes kuus kujunes 2012. aastal 869 eurot deklaratsiooni kohta, mis on 57 eurot kuus rohkem kui 2011. aastal (812 eurot).

Võrreldes 2011.aastaga on kõikides maakondades keskmine aastane sissetulek kasvanud. Suurimad tõusud on Harju maakonnas (+74 eurot kuus) ja Tallinna linnas (+70 eurot), väikseima tõus on Jõgeva maakonnas (+24 eurot).

Palgatulu, pensionid ja muud tasud

Nagu eelmistelgi aastatel, moodustas ka sel korral enamuse deklareeritud tulust Eestis saadud palgatulu. 509 258 inimest deklareerisid saadud palgatulu kogusummas 4,37 miljardit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud palgaks ühes kuus 715 eurot. Aastataguse ajaga võrreldes on see ühe kuu kohta 46 eurot rohkem.

Pensioni deklareerijate arv kasvas 7 116 isiku võrra. 142 385 isiku poolt deklareeriti saadud pensionit kokku 441,7 miljonit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud pensioniks kuus 258 eurot, aasta tagasi oli keskmiseks saadud pensioniks 249 eurot kuus.

Juhtimis- või kontrollorgani liikme tasu deklareerisid 19 484 inimest kogusummas 181,4 miljonit eurot.

Töövõimetushüvitise deklareerijate arv vähenes aasta taguse ajaga 2 015 isiku võrra 153 865-ni.

Vanemahüvitise deklareerijate arv on jätkuvalt kahanemas, nii deklareeris saadud vanemahüvitist 2012.aastal 31 306 isikut, 2011.aastal 32 695 isikut, 2010.aastal oli deklareerijaid 33 229. Keskmise saadud vanemahüvitis oli 2012 aastal 410 eurot, 2011.aastal oli 422 eurot kuus ja 2010.aastal 416 eurot kuus.

Mõnevõrra on kasvanud isikute arv, kellele maksti välja töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitist võrreldes 2011.aastaga. 2012.aastal maksti hüvitist 10 764 isikule, aasta varem oli hüvitise saajaid 10 332.

Töölepingu kollektiivse ülesütleamise hüvitise saajate arv samuti kasvas pisut. 2012.aastal oli neid isikuid 5 843, aasta tagasi 5 403.

Kasu vara võõrandamisest

Kasu väärtpaberite võõrandamisest saadi 2012 aastal vähem kui aasta tagasi. Keskmise kasu 2012 oli 10 553 eurot deklaratsiooni kohta, aasta tagasi 11 672 eurot. Samas oluliselt vähenes nende isikute arv, kes said kahju väärtpaberite võõrandamisest, 2012 aastal deklareeriti kahju 1 828 deklaratsioonis keskmiselt 2 327 eurot, aasta tagasi 2 616 deklaratsioonis 3 626 eurot.

2012.aastal oli teist aastat võimalus kasutada finantsvaralt saadud tulu (s.h. väärtpaberite) maksustamise edasi lükkamist, juhul kui kasutati investeerimiskontot. Seda võimalust kasutati 1864 korral, samas 115-l korral tuli isikutel ikkagi tasuda tulumaksu, kuna saadud tulu võeti aasta jooksul tarbimisse.

Oluliselt vähenes kasu metsa raieõiguse võõrandamisest. 2012.aastal deklareeriti 1 435-s deklaratsioonis kasu 8,1 miljonit eurot, aasta varem oli deklaratsioonide 2 047 summas 17,7 miljonit eurot. Kasu deklareerimise vähenemine on tingitud nii isikute vähenemisest kui ka seaduse muudatusest, mis alates 2012 aastast lubab maksustamise hetke edasi lükata kuni kolm aastat.

Deklareeritud üüri- või renditasu deklareeriti 2012 rohkem kui aasta tagasi. Kokku deklareeriti üüri- või renditasu 3 673 deklaratsioonis summas 7,8 miljonit eurot, aasta tagasi 3 202 deklaratsioonis 6,2 miljonit eurot.

Tuluvahemikud

Tuluvahemikke analüüsid selgub, et jätkuvalt väheneb nende inimeste hulk, kelle tulu ühes aastas jääb alla maksuvaba miinimumi (1728 eurot). Nii oli 2012 aastal selliseid isikuid 68 845, aasta tagasi 74 501 isikut. Küll vähe, kuid kasvab stabiilselt kõrgemat tulu saanud isikute arv.

Tuluvahemikud (€)	Deklaratsioonide arv			
	2011	%	2012	%
0 kuni 3 195	125 669	22,4 %	115 821	20,5 %
3 196 kuni 6 391	133 611	23,8 %	127 997	22,7%
6 392 kuni 31 956	287 136	51,1 %	302 803	53,6 %
31 957 kuni 63 911	12 830	2,3 %	15 556	2,8 %
63 912 kuni 191 735	2 054	0,4 %	2 641	0,5%
191 736 kuni 383 470	99	0,02 %	113	0,02%
rohkem kui 383 471	54	0,01 %	54	0,01%

Välismaal saadud tulud

Jätkuvalt kasvab välismaalt tulu saanud deklareerijate arv. Kasvuks võrreldes eelmise aastaga 16,2 %. Nii deklareeriti Eestis maksustamisele kuuluvat välismaal saadud palka, dividende, intresse jt tulusid kokku 5 114-s deklaratsioonis, aasta tagasi oli deklaratsioone 4 402. Nagu varasemalt, siis nüüdki moodustas enamuse saadud palk, 3 417 isikut sai keskmiselt kuus 1 393 eurot, aasta tagasi oli vastavaks keskmiseks tuluks kuus 1 240 eurot.

Välismaal saadud palka mida Eestis ei maksustata deklareeriti 3 229 isiku poolt, keskmiselt seega saadi kuus tulu 1 331 eurot, aasta tagasi oli keskmine tulu kuus 1 245 eurot.

Alates 2011.aastast saab maksumaksja teatud juhtudel valida kas ta kasutab välismaal saadud tulu deklareerimisel krediidi meetodit või vabastusmeetodit nendelt tuludelt mida üldjuhul Eesti ei maksustata. Valiku tegemisel mängis rolli, kas isik soovis kasutada maksusoodustusi täies mahus või proportsionaalselt saadud Eestis maksustamisele kuuluva tuluga. Kui isik sai välismaal tulu, mida Eestis ei maksustata ja see tulu ületas 75 % kogu tulust, siis maksusoodustusi sai kasutada mitte täies mahus, vaid proportsionaalselt.

3. Mahaarvamised

Kokku deklareeriti sel aastal mahaarvatavaid kulusid 2,1 miljardi euro ulatuses, mis on 74,6 miljonit eurot rohkem kui 2011. aastal. Summa kasvu tingis eelkõige deklareerijate arvu kasv, mille hulgas oli rohkem deklareerijaid, kes soovisid kasutada täiendavat maksuvabastust pensioni pealt. Kuna kasvasid inimeste palgad, siis kasvas ka automaatselt summa, mis tasuti kohustusliku kogumispensionisse.

Deklareeritud mahaarvamisi iseloomustab järgmine tabel (miljonit eurot):

	2011		2012		+/- 2011 vs 2012
	summa	osakaal	summa	osakaal	
Maksuvaba tulu	1 108,8	54,2 %	1 115,4	52,6%	0,6 %
Täiendav maksuvaba tulu pensioni korral	407	19,9%	450,3	21,2%	10,6%
Maksuvaba tulu tööõnnetuse korral	5,5	0,3 %	3,9	0,2%	-28,5%

Maksuvaba tulu 2 või enama lapse kohta	142,3	7,3 %	143,7	6,8%	1%
Eluasemelaenu intressid	108,1	5,3%	97,2	4,6%	-10,1%
Koolituskulud	80,6	3,9%	84,4	4 %	4,7%
Annetused, kingitused	4,7	0,2%	5,7	0,3%	20,4%
Kogumispension (III sammas)	30,2	1,5 %	29,2	1,4%	-3,3%
Töötuskindlustusmaksed	110,1	5,4 %	119	5,6%	8,1%
Kogumispensioni maksed (II sammas)	48,7	2,4 %	71,7	3,4%	47,1%
Mahaarvamised kokku	2 046		2 120,5		3,6%

Maksuvabastuste kasutamata jätmine

Maksuvabastus jäi kasutamata 321,4 miljoni euro ulatuses (15,2% deklareeritust). Aasta tagasi oli vastav summa 299,7 miljonit eurot (14,6% deklareeritust). Seadusest tulenevalt saab tulumaksu tagastada ainult juhul, kui seda on riigile tasutud. Lisaks on piirangud kulutustele, mida saab tuludest maha arvata. Kulutusi saab maha arvata kuni 50% saadud tuludest, kuid mitte rohkem kui 1920 eurot ühe maksumaksja kohta.

Kasutamata jäänud mahaarvamised (milj. eurot)

	2012	% deklareeritust
Maksuvaba tulu	106,7	9,6 %
Maksuvaba tulu pensioni korral	151,5	33,6 %
Tööõnnetuse maksuvaba tulu	2,9	74,6 %
Maksuvaba tulu laste korral	23,7	16,5 %
Eluasemelaenu intressid	15,1	15,5 %
Koolituskulud	16,5	19,6 %
Kingitused, annetused	2,5	43,7 %
Kogumispensioni maksed (III sammas)	1,3	4,4 %
Töötuskindlustusmaksed	1,1	0,9 %
Kogumispensioni maksed	0,1	0,2%

Märkus: Kasutamata jäänud mahaarvamiste arvestus käib samas järjekorras nagu see on näidatud eelnevas tabelis. See tähendab, et inimene sattus summaliselt kasutamata jäänud mahaarvamiste arvestusse ka juhul, kui ta sai kogu aastasest maksuvabast tulust (1 728 eurot) kasutada näiteks ainult 1000 eurot.

Kõikidest deklareerijatest 24 678 deklaratsioonis (4,4 %) ei saanud kasutada ühtegi soodustust, kuna neil puudusid 2012.aastal tulud.

Maksuvaba tulu

Üldist maksuvaba tulu (1 728 eurot aastas) deklareeriti 564 985 deklaratsioonis summas 1,1 miljardit eurot. Pensioni pealt täiendavat maksuvaba tulu (2 304 eurot aastas) deklareerivate isikute arv kasvas 5,4%. Kasvu põhjuseks võib pidada pensionäride teadlikkuse kasvu tulumaksu kinnipidamise õigsuse osas.

Alates teise lapse ülalpidamise pealt tekkiv maksuvaba tulu deklareeriti 706 deklaratsioonis rohkem kui eelmisel aastal.

Kuna maksuvabastuste rakendamise välja arvutamine saab alguse üldisest maksuvabast tulust, siis on oluline märkida, et 24 678 deklaratsioonis ei saanud kasutada üldist maksuvaba tulu (1 728 eurot aastas) mitte ühegi sendi ulatuses. Põhjuseks saab tuua asjaolu, et maksumaksjad küll esitasid oma tuludeklaratsiooni, kuid neil puudusid tulud, mille põhjal maksuvaba tulu arvestada.

Eluasemelaenu intressid

Eluasemelaenu intresside deklareerimise summa vähenes 10,9 miljoni euro võrra, deklareerijate arv aga kasvas 2210 deklaratsiooni võrra. Summa vähenemise tingis 2012.aastal eurobori langus. Ühes deklaratsioonis deklareeriti tasutud intresse keskmiselt 911 eurot. Aasta tagasi oli selleks summaks 1034 eurot.

Koolituskulud

Koolituskulud deklareeriti sel aastal 380 deklaratsioonis rohkem kui eelmisel aastal. Keskmise tasutud koolituskulu võrreldes aastataguse ajaga kasvas keskmiselt 21 euro võrra ühes deklaratsioonis.

Annetused, kingitused

Annetuste kingituste tegijate arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 11,8 %, samuti kasvas keskmine annetuse summa 12 eurot deklaratsiooni kohta.

Alates 2011 aastast ei saa enam oma tuludest maha arvata annetusi riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse teadus-, kultuuri-, spordi-, haridus- või sotsiaalkandeametusele, kaitseala valitsejale või avalik-õiguslikule ülikoolile. Soodustus kehtib ainult Vabariigi Valituse poolt tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud isikutele tehtud annetuste ja kingituste korral.

Pensionikindlustus

Jätakuvalt on languses deklareerijate hulk, kes soovivad kasutada maksusoodustust III pensionisambasse paigutatud tuludelt. Nii vähenes 2012.aastal deklaratsioonide arv 3 300 võrra, mis on 5,1 % vähem kui 2011.aastal. Keskmise summa oli 470 eurot, mis on aasta taguse ajaga võrreldes samas suurusjärgus. Alates 2012.aastast on võimalik maksuvabalt III sambasse paigutada kuni 15 % tuludest, kuid mitte rohkem kui 6 000 eurot aastas. Lisatud täiendav piirang ei mõjutanud oluliselt soodustuse kasutamist. 2012 aastal jäi kasutamata soodustust 4,4 %, siis aasta tagasi jäi kasutamata 3,3% deklareeritud summadest.

Muud mahaarvamised

Suurim kasv 47,1% tuludeklaratsioonides summaliselt oli kohustusliku kogumispensioni makse mahaarvamine. Kasvu tingis deklareerijate kasv, samuti palga kasv, mille pealt arvutatakse kohustusliku kogumispensioni makset.

4. Füüsilisest isikust ettevõtjad

2012. aasta eest oli 35 840 inimesel kohustus esitada lisaks füüsilise isiku tuludeklaratsioonile (vormile A) ka ettevõtlusest saadud tulu deklaratsioon (vorm E). Vorm E tuli esitada kõikidel nendel inimestel,

kes olid ennast registreerinud füüsilisest isikust ettevõtjaks (FIE-ks), sõltumata sellest, kui pika perioodi vältel või kas üldse nad 2012. aastal ettevõtlusega realselt tegelesid. 31. juuli 2013 seisuga oli vormi E esitanud 34 174 inimest, see tähendab, et oma kohustuse oli täitnud 95,4 % FIE-dest.

Pärandi avanemise ootamise tõttu lükkub selle kohustuse täitmine edasi 315 FIE puhul.

Kokku esitati 34 174 E-vormi, millest nullidega vormi esitas 6 068 ettevõtjat (17,8% kõikidest E-vormide esitajatest). Nendel FIE-del ei olnud deklareerida ei tulusid ega kulusid, mis tähendab, et nemad 2012. aasta jooksul ettevõtlusega sisuliselt ei tegeleenud.

Ettevõtlustulu deklareeriti 23 478 deklaratsioonis (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) kogusummas 302,2 miljonit eurot. Ettevõtlustulu põllumajandusest deklareeriti 6 844 deklaratsioonis kogusummas 210,4 miljonit eurot ja ettevõtlustulu metsamaterjali müügist 1 460 tuludeklaratsioonis kogusummas 8,5 miljonit eurot.

Keskmine tulu ettevõtlusest (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) oli 2012.aastal 12 872 eurot (2011. aastal 12 033 eurot), põllumajanduses 30 748 eurot (2011. aastal 26 872 eurot) ja metsamaterjali müügi korral 5 841 eurot (2011. aastal 7 436 eurot).

Ettevõtlusega seotud kulusid deklareeriti (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) 22 784 deklaratsioonis summas 251,4 miljonit eurot, põllumajanduses 6 095 deklaratsioonis summas 199 miljonit eurot ning metsamaterjali müüki deklareeriti 1 105 deklaratsioonis summas 4,3 miljonit eurot.

Keskmine kulu ettevõtluse korral oli 11 035 eurot (2011. aastal 10 302 eurot), põllumajanduses 32 643 eurot (2011. aastal 28 514 eurot) ja metsamaterjali müügi korral 3 878 eurot (2011. aastal 4 952 eurot). Maksustatavat tulu deklareeriti 16 366 tuludeklaratsiooni E-vormis kogusummas 43,6 miljonit eurot.

Keskmine maksustatav tulu võrreldes 2011. aastaga kasvas keskmiselt 158 euro võrra (2011.aasta 2 503 eurolt 2012. aasta 2 661 eurole).

Maksustatav tulu

Maksustatav tulu 2011				
Maakond	Isikute arv	Summa (€)	keskmine (2012) (€)	keskmine (2011) (€)
Harju	6 092	18 963 765	3 133	2 869
Narva	564	705 196	1 250	1 178
Hiiu	215	460 321	2 141	2 240
Ida Viru	899	1 931 016	2 148	1 962
Jõgeva	418	1 028 641	2 461	2 014
Järva	455	1 260 134	2 770	2 799
Lääne	451	994 393	2 205	2 595
Lääne-Viru	860	2 722 001	3 165	2 806
Põlva	426	1 432 454	3 363	2 845
Pärnu	1 415	3 109 431	2 197	2 380
Rapla	551	1 057 110	1 919	1 834
Saare	646	1 314 569	2 035	2 136
Tartu	1 633	4 410 980	2 701	2 417
Valga	413	948 543	2 297	2 397

Viljandi	749	1 818 047	2 427	2 135
Võru	579	1 402 244	2 422	2 495
Kogu Eesti	16 366	43 558 845	2 662	2 503

5. Deklaratsioonide kontroll

Alates deklareerimise protsessi algusest kuni 1.augustini 2013 kontrollisid Maksu- ja Tolliameti spetsialistid (lisaks automaatselt toimunud kontrollile) 22 842 tuludeklaratsiooni, mis on 4 % kõikidest esitatud deklaratsioonidest.

Ebatäpsete andmetega deklaratsioone avastati 3 872 juhul (2011. aasta deklaratsioonide puhul 3 061 juhul), mille tulemusena jäeti tagastamata 612 663 eurot enamakstud tulumaksu (2011. aasta eest vastav summa 633 012 eurot).

Kontrollimise tulemuslikkus oli 17% ning ühe deklaratsiooni alusel jäeti tagastamata keskmiselt 158 eurot tulumaksu (2011. aastal 207 eurot).

Tavapärastel pööratil ka sel perioodil suuremat tähelepanu uutele, see tähendab 2012. aastal võetud eluasemelaenudele. Seda eesmärgiga pakkuda deklareerijatele kindlustunnet, et nende deklaratsiooniga on kõik korras. Kuna ka sel aastal tehti enim vigu just eluasemelaenude deklareerimisel, siis peab amet sellist kontrolli õigustatuks.

Deklaratsioonide kontroll jätkub.

Hannes Udde
Maksu- ja Tolliamet
teenindusosakonna juhtivspetsialist